

Герасименко Я.Ю., Гудкова А.О.,
студ. гр. 22-ЕП,
Первомайский політехнічний інститут
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
Науковий керівник – Гришина Л.О.
к. е. н., доцент кафедри економіки і організації виробництва

РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Машинобудівна галузь є фундаментом економічного потенціалу країни, від рівня ефективності діяльності якої залежить стан соціально-економічного розвитку, як країни в цілому, так і окремих її регіонів. Миколаївська область – це високорозвинений індустріальний регіон держави, який характеризується потужною багатогалузевою промисловістю. У структурі промисловості Миколаєва основне місце займають машинобудування і металообробка, серед яких виділяються такі галузі, як суднобудування й енергетичне машинобудування. Промислові підприємства області забезпечують до 50 % обсягів продукції суднобудування України, понад 90 % виробництва газових турбін, 80 % глинозему – сировини для виробництва алюмінію.

Підприємства машинобудування відіграють важливу роль у реалізації досягнень науково-технічного прогресу всіх галузей, у забезпеченні інноваційної складової розвитку вітчизняної економіки. Але сьогодні підприємства вітчизняного машинобудування перебувають не у кращому стані.

На жаль, слід відзначити негативну тенденцію зменшення обсягів реалізованої машинобудівної продукції протягом останнього десятиріччя. Якщо в 1999 р. частка підприємств машинобудування в обсягах реалізації промислової продукції Миколаївської області складала більше третини, в 2005 р. – 29,7 %, то в 2006 р. цей показник знизився до 20,8 %, у 2007 р. – 17,7 %, у 2008 р. – 16,6 %. Ще нижчим цей показник є в січні 2011 р. – усього 14,4 %. Це зумовлює необхідність пошуку способів та засобів, які можуть сприяти переходу вітчизняних машинобудівних підприємств у кращий стан, серед яких важливе місце займає стратегічний аналіз. Він формує інформаційну базу для прийняття адекватних стратегічних рішень, які можуть стосуватись вибору стратегії, типу розвитку підприємства, ринків збуту, видів продукції, з якими підприємство виходитиме на ринок тощо.

Управління на машинобудівному підприємстві можна визначити як цілеспрямований економічний та соціальний вплив на процес виробництва з метою збереження його стійкості та вдосконалення результатів його діяльності. Основним завданням стратегічного управління на машинобудівному підприємстві є досягнення цілей підприємства шляхом оптимального використання внутрішніх змінних з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища підприємства й приведення майнового й виробничого потенціалу підприємства у відповідність до вимог зовнішнього середовища, що постійно змінюється. До того ж, сучасні умови господарювання характеризуються високим ступенем мінливості макроекономічних показників, загостренням конкурентної боротьби, суттєвим зростанням вимог споживачів до якості товарів і обслуговування.

Як відомо економічний стан окремого підприємства та загальний стан економіки країни в цілому визначаються трьома основними факторами: рівнем техніки і технологій; якістю робочої сили та ефективністю мотивації праці; організацією та управлінням виробництвом. Саме рівень управління машинобудівним виробництвом є системною умовою формування середовища господарювання і безпосередньо впливає на два інших фактори.

Розглянемо основні етапи стратегічного аналізу діяльності машинобудівного підприємства, що зображено на схемі 1.

Рис. 1 Основні етапи стратегічного аналізу діяльності машинобудівним підприємством

Виходячи зі схеми, слід підкреслити, що на першому етапі проводиться аналіз місії на її відповідність інтересам власників підприємства; стратегічних цілей, яких бажає досягнути підприємство, на предмет їх відповідності місії підприємства та його пріоритетам; проблем, пов'язаних із стратегічним розвитком підприємства, на яких необхідно сконцентрувати увагу і прийняти оптимальні управлінські рішення для їх вирішення.

На другому етапі проводиться аналіз стратегічного потенціалу підприємства: визначення переліку показників для його оцінювання; збір інформації; оцінювання потенціалу; аналіз зовнішнього середовища підприємства: визначення переліку показників для аналізу; збір інформації; розрахунок значення цих показників та визначення їх сприятливого чи загрозливого впливу на діяльність підприємства; аналіз можливості дотримання місії та досягнення стратегічних цілей підприємства за наявного рівня стратегічного потенціалу та умов зовнішнього середовища.

Таким чином, високої якості управління виробництвом на машинобудівному підприємстві можна досягти шляхом проведення стратегічного аналізу, чітким формуванням місії, яка впливає на його оперативну діяльність, побудовою фінансової системи управління за центрами фінансового обліку, плануванням оперативної діяльності із застосуванням прогресивних програмних систем.